

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Центральноукраїнський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка

Факультет історії, бізнес-освіти та права
Кафедра права та правоохоронної діяльності

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

В.о. завідувача кафедри
к.ю.н., доцент Мілова Т.М.

«2» серпня 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВПП 2.2.13 КРИМІНАЛІСТИКА

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Галузь знань: 081 Право
(шифр, назва галузі)

Спеціальність: 081 Право
(шифр і назва спеціальності)

Освітня програма «Право»
(назва)

Форма навчання денна, заочна
(денна, заочна,)

2022 – 2023 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни **Криміналістика** розроблена на основі освітньо-професійної навчального плану підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня **бакалавра** за спеціальністю **081 Право**

Розробники: Гриценко В.Г., доктор юридичних наук, професор, професор кафедри права та правоохоронної діяльності.

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні кафедри права та правоохоронної діяльності

Протокол від «2» серпня 2022 року № 1

В.о. завідувача кафедри права та правоохоронної діяльності

_____ Т.М. Мілова
(підпис) (прізвище та ініціали)

Робоча програма навчальної дисципліни «Криміналістика» для студентів спеціальності 081 «Право» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти. ЦДПУ імені В. Винниченка, 2022.

© Гриценко В.Г., 2022

© ЦДПУ імені В. Винниченка, 2022

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 08 Право	Вибіркова	
Індивідуальне навчально-дослідне завдання –			
Загальна кількість годин – 120	Спеціальність: 081 Право	Рік підготовки	
		4-й	4-й
		Семестр	
		7-й	7-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 год. самостійної роботи студента – 3,5 год.	Освітня програма Право	Лекції	
		20 год.	6 год.
		Практичні, семінарські	
		34 год.	4 год.
	Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)	Самостійна робота	
		66 год.	110 год.
		Вид контролю:	
		Екзамен	екзамен

1.2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: засвоєння здобувачами вищої освіти основних положень загальнонаукових та спеціальних методів криміналістики, теорії криміналістичної ідентифікації, основ криміналістичної техніки, загальних положень теорії розслідування окремих видів злочинів, а також тактики провадження окремих слідчих (розшукових) дій.

Програма навчальної дисципліни відображає закономірності механізму вчинення злочинів та виникнення інформації про злочин і його учасників; закономірності збирання, дослідження, оцінки і використання доказів; спеціальні засоби та методи розслідування та попередження злочинів.

Завдання навчальної дисципліни:

- засвоєння студентами системи знань, вмінь та навиків з використання криміналістичних засобів і методів розслідування злочинів;
- опанування тактичними прийомами та організаційними формами проведення окремих слідчих дій, їх належною фіксацією;

- оволодіння навичками використання досягнень криміналістики, та інших наук для потреб розслідування і попередження злочинів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни у студента мають бути сформовані такі *компетентності*:

- здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі професійної правничої діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування правових доктрин, принципів і правових інститутів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов;

- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;

- знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;

- здатність працювати в команді;

- здатність застосовувати знання завдань, принципів і доктрин національного права, а також змісту правових інститутів, щонайменше з таких галузей права, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, кримінальне і кримінальне процесуальне право;

- здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності;

- здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

1.3. Очікувані програмні результати навчання:

- проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел;

- демонструвати необхідні знання та розуміння сутності та змісту основних правових інститутів і норм фундаментальних галузей права

- належно використовувати статистичну інформацію, отриману з першоджерел та вторинних джерел для своєї професійної діяльності;

- працювати в групі, формуючи власний внесок у виконання завдань групи;

- виявляти знання і розуміння основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування національної правової системи

- пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів;

- застосовувати набуті знання у різних правових ситуаціях, виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. (Загальна частина)

Тема 1. Предмет, система і завдання криміналістики.

Поняття, предмет криміналістики та закономірності об'єктивної дійсності, що вивчаються нею. Принципи криміналістики, закони розвитку криміналістики. Мова криміналістики, її становлення і розвиток.

Система криміналістики. Криміналістична техніка. Криміналістична тактика. Криміналістична методика розслідування окремих видів кримінальних правопорушень.

Джерела криміналістики. Криміналістика у системі інших наук та її значення в забезпеченні практичної діяльності у боротьбі зі злочинністю. Зв'язок і взаємний вплив розділів криміналістичної науки. Загальні та окремі криміналістичні теорії, їх сутність та практичне значення. Зв'язок криміналістики з іншими юридичними і природно-технічними науками.

Виникнення, основні етапи розвитку і сучасний стан науки криміналістики в Україні. Основні принципи і закони розвитку криміналістики. Науково-дослідні установи України, які займаються проблемами криміналістики. Видатні українські вчені-криміналісти. Кафедри криміналістики в закладах вищої освіти.

Тема 2. Методологічні основи криміналістики.

Поняття та сутність методологічних засад криміналістики. Діалектичний метод пізнання, загальнонаукові і спеціальні методи криміналістики. Характеристика методів криміналістики та їх використання в процесі пізнання події. Критерії допустимості методів криміналістики в процесі розслідування кримінальних правопорушень. Узагальнення слідчої, судової й експертної практики як джерело розробки криміналістичних засобів, прийомів і методів.

Поняття, наукові засади та значення криміналістичної ідентифікації для практики боротьби зі злочинністю. Об'єкти і суб'єкти криміналістичної ідентифікації, її основні види та форми. Поняття ідентифікаційних ознак та властивостей об'єкта.

Види та форми встановлення групової приналежності (групофікації). Взаємозв'язок і відмінності ідентифікації та встановлення групової приналежності. Методика індивідуальної та групової ідентифікації.

Поняття криміналістичної діагностики та її відмінність від ідентифікації.

Тема 3. Криміналістичне дослідження документів, почерку та авторознавство. Криміналістична фотографія та відеозапис.

Предмет і наукові засади криміналістичного дослідження письма. Поняття письмової мови та почерку. Класифікація ідентифікаційних ознак письмової мови та почерку. Топографічні, загальні й окремі ознаки почерку. Природні та навмисні ознаки зміни письма. Підроблення підписів (почерку). Методика криміналістичного дослідження почерку (рукописного тексту). Використання результатів криміналістичного дослідження письма і почерку для розшуку злочинців, розслідування кримінальних правопорушень.

Почеркознавча та авторознавча експертизи: питання, що вирішуються ними, підготовка матеріалу для експертного дослідження; види зразків почерку та вимоги, що ставляться до них.

Криміналістична фотографія, її значення для розслідування кримінальних правопорушень. Система і об'єкти криміналістичної фотографії і відеозапису. Загальна характеристика технічних засобів, методів, прийомів та видів криміналістичної фотографії. Криміналістичний відеозапис: засоби, методи і прийоми його застосування під час проведення окремих слідчих (розшукових) дій

та оперативно-розшукових заходів. Процесуальні й технічні правила оформлення результатів застосування фотозйомки та відеозапису.

Тема 4. Криміналістична трасологія

Поняття, завдання і наукові засади криміналістичного вчення про сліди (слідознавства). Поняття сліду в широкому та вузькому розумінні та класифікація слідів в криміналістиці. Предмет, система і завдання криміналістичної трасології. Механізму утворення слідів у трасології та класифікація слідів-відображень.

Сліди людини: рук (дактилоскопія). Будова шкірного покриву долонних поверхонь рук і підшов ніг. Властивості папілярного узору. Типи і види, деталі папілярних візерунків пальців рук. Методи і технічні засоби виявлення, фіксації та вилучення слідів рук. Сліди ніг. Характеристика зовнішньої будови стопи і підшови взуття. Види слідів ніг. Доріжка слідів ніг та її елементи. Виявлення, огляд фіксація вилучення слідів ніг. Питання, що вирішуються при вивченні доріжки слідів ніг і окремого сліду на місці події.

Сліди знарядь злочину. Поняття знаряддя злочину. Фіксація слідів знарядь злочину.

Види і механізм утворення слідів транспортних засобів та їх використання для визначення типу і моделі транспортного засобу.

Тема 5. Криміналістична габітологія та одорологія.

Поняття і сутність криміналістичної габітології. Природно-наукові засади ототожнення особи за ознаками зовнішності. Зовнішній облік людини, його елементи і ознаки, їх ідентифікаційне значення та класифікація.

Джерела інформації про ознаки зовнішності людини і способи її одержання. Поняття слідів пам'яті людини та їх властивості. Загальна характеристика криміналістичних засобів, методів і прийомів фіксації ознак зовнішності людини. Порядок і правила опису ознак зовнішності людини за методом «словесного портрета». Сучасні технічні засоби виготовлення суб'єктивних портретів.

Тема 6. Криміналістичне дослідження зброї, боєприпасів, вибухівки та слідів їх застосування.

Поняття криміналістичного зброєзнавства, його предмет, наукові засади та завдання.

Поняття і класифікація холодної зброї та слідів її застосування. Засоби та методи виявлення, огляду, фіксації та вилучення холодної зброї. Питання, що вирішуються експертизою холодної зброї та слідів її застосування.

Предмет судової балістики. Поняття та ознаки вогнепальної зброї. Класифікація вогнепальної зброї. Сліди застосування вогнепальної зброї, основні та додаткові сліди пострілу. Загальна характеристика криміналістичного дослідження балістичних об'єктів: вогнепальної зброї, набоїв до неї та слідів пострілу. Техніко-криміналістичні прийоми, методи і засоби виявлення, фіксації, вилучення і зберігання вогнепальної зброї, боєприпасів та слідів їх застосування.

Тема 7. Концептуальні положення криміналістичної тактики та методики

Поняття криміналістичної тактики, її предмет, система, завдання та взаємозв'язок з іншими розділами криміналістики. Правові, логічні, психологічні та етичні засади криміналістичної тактики. Джерела розвитку криміналістичної тактики. Роль криміналістичної тактики у розслідуванні кримінальних правопорушень.

Основні поняття і категорії криміналістичної тактики: тактичний прийом, тактична рекомендація, тактична комбінація, тактична операція, тактичне рішення.

Поняття криміналістичної версії та її логічна природа. Класифікація криміналістичних версій. Типові версії та їх значення для слідчої, оперативно-розшукової, експертної та судової діяльності. Підстави, умови і тактичні прийоми побудови слідчих версій.

Поняття криміналістичної методики, її структура (загальні положення та окремі методики розслідування кримінальних правопорушень), завдання та місце в системі криміналістики. Науково-практичні джерела, принципи формування окремих криміналістичних методик та їхня класифікація. Зв'язок криміналістичної методики з криміналістичною технікою і тактикою.

Структура окремої методики розслідування кримінальних правопорушень та загальна характеристика її структурних елементів.

Тема 8. Тактика проведення окремих слідчих дій

Поняття, завдання і види допиту. Процесуальні, криміналістичні, психологічні і морально-етичні засади допиту. Тактичні прийоми спілкування (розповідь, розпит, демонстрація, жестикуляція, міміка тощо). Використання даних логіки, психології, педагогіки та інших наук під час підготовки і проведення допиту.

Підготовка до допиту, його організаційне і технічне забезпечення: збирання вихідних даних для допиту, визначення черговості допитів і засобу виклику допитуваного, вибір часу, місця допиту і техніко-криміналістичних засобів. Залучення до участі у допиті спеціаліста. Планування тактики допиту в залежності від слідчої ситуації (безконфліктної, конфліктної); використання під час допиту інформації, отриманої оперативним шляхом.

Поняття та завдання обшуку та тимчасового доступу до речей та документів. Підстави проведення обшуку тимчасового доступу до речей та документів. Види обшуку. Стадії обшуку. Підготовка до обшуку. Збирання і аналіз інформації про особу, що обшукується, місце обшуку, об'єкти, що шукаються. Планування обшуку. Підбір та інструктаж учасників обшуку. Участь спеціалістів при проведенні обшуку і тимчасового доступу до речей та документів. Тактика особистого обшуку. Тактика обшуку житлових і підсобних приміщень, місць загального користування, приміщень установ. Обшук ділянок місцевості. Повторний обшук.

Поняття, види і завдання пред'явлення для впізнання. Значення впізнання як методу одержання інформації про кримінальне правопорушення. Підготовка до

пред'явлення для впізнання: особливості допиту особи, яка має впізнавати; підбір об'єктів впізнання; складання плану підготовки і проведення пред'явлення для впізнання.

Тактичні прийоми пред'явлення для впізнання живих осіб, трупів, предметів, тварин, помешкань і ділянок місцевості в натурі. Особливості тактики пред'явлення для впізнання за функціональними ознаками зовнішності (за ходом, голосом, звуковою промовою). Пред'явлення для впізнання поза візуальним спостереженням того, кого впізнають.

Поняття, сутність, мета слідчого експерименту для відтворення дій та його значення для встановлення фактичних обставин кримінальних правопорушень. Учасники слідчого експерименту. Підготовка до слідчого експерименту. Планування та основні тактичні умови проведення цієї слідчої (розшукової) дії.

Тактичні прийоми слідчого експерименту.

Фіксація ходу і результатів слідчого експерименту. Оцінка та використання отриманих результатів у розслідуванні кримінальних правопорушень.

Тема 9. Використання спеціальних знань у кримінальному судочинстві.

Призначення та проведення судових експертиз

Поняття, сутність і мета використання спеціальних знань у кримінальному судочинстві. Форми використання спеціальних знань. Тактика залучення спеціаліста до участі в слідчих(розшукових) діях. Значення цієї форми використання спеціальних знань для розслідування кримінальних правопорушень.

Поняття, види та значення судової експертизи у розслідуванні кримінальних правопорушень. Класифікація судових експертиз. Криміналістична експертиза та її види. Повторна, додаткова і комісійна експертиза. Експерт, його права та обов'язки. Організація, система та функції судово-експертних установ в Україні. Підготовка експертизи та її призначення.

Тема 10. Інформаційно-довідкове забезпечення розкриття і розслідування злочинів.

Основи методики розслідування окремих видів злочинів.

Поняття, науково-правові засади та завдання кримінальної реєстрації як галузі криміналістичної техніки і практичної діяльності. Об'єкти, форми і способи формування криміналістичних обліків.

Система, принципи організації та підрозділи правоохоронних органів, що здійснюють криміналістичні обліки.

Поділ обліків в залежності від ступеня централізації: місцевий, регіональний, державний і міждержавний.

Поняття розслідування кримінальних правопорушень «по гарячих» слідах. Розслідування кримінальних правопорушень «по гарячих» слідах як умова виконання завдань, покладених на судову владу і правоохоронні органи, щодо швидкого і повного розкриття кримінальних правопорушень

Криміналістичні характеристики умисних вбивств, заподіяння тілесних ушкоджень, звалтування.

Криміналістичні характеристики окремих кримінальних правопорушень проти власності: крадіжок, грабежів і розбоїв, вимагання, шахрайства, привласнення або розтрати чужого майна.

Поняття, мета і значення взаємодії слідчого з іншими учасниками розслідування. Правові засади та принципи взаємодії.

Особливості тактики взаємодії залежно від етапу розслідування, під час провадження окремих слідчих(розшукових) дій і тактичних операцій.

Організаційно-тактичні основи залучення громадськості та засобів масової інформації до розслідування кримінальних правопорушень.

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		л	п	л а б	інд	с. р		л	п	л а б	інд	с. р
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. (Загальна частина)												
Тема 1. Предмет, система і завдання криміналістики.	8	2	2	-	-	4	12	1	-	-	-	11
Тема 2. Методологічні основи криміналістики.	12	2	4	-	-	6	12	1	-	-	-	11
Тема 3. Криміналістичне дослідження документів, почерку та авторознак. Криміналістична фотографія та відеозапис.	12	2	4	-	-	6	11	-	-	-	-	11
Тема 4. Криміналістична трасологія.	10	2	4	-	-	4	13	-	2	-	-	11
Тема 5. Криміналістична габітологія та одорологія.	12	2	4	-	-	6	13	2	-	-	-	11
Тема 6. Криміналістичне дослідження зброї, боєприпасів, вибухівки та слідів їх застосування.	10	2	2	-	-	6	11	-	-	-	-	11
Разом за модулем 1	64	12	20	-	-	32	72	4	2	-	-	66
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. (Особлива частина)												
Тема 7. Концептуальні положення криміналістичної тактики та методики.	14	2	4	-	-	8	11	-	-	-	-	11
Тема 8. Тактика проведення окремих слідчих дій.	16	2	4	-	-	10	13	2	-	-	-	11
Тема 9. Використання спеціальних знань у кримінальному	12	2	2	-	-	8	13	-	2	-	-	11

судочинства. Призначення та проведення судових експертиз.												
Тема 10. Інформаційно-довідкове забезпечення розкриття і розслідування злочинів. Основи методики розслідування окремих видів злочинів.	14	2	4	-	-	8	11	-	-	-	-	11
Разом за модулем 2	56	8	14	-	-	34	48	2	2	-	-	44
Всього годин за рік	120	20	34	-	-	66	120	6	4	-	-	110

4. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Теми лекційних занять

4.1.1 денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль 1. (Загальна частина)		12
1.	Предмет, система і завдання криміналістики	2
2.	Методологічні основи криміналістики.	2
3.	Криміналістичне дослідження документів, почерку та автороззнавство. Криміналістична фотографія та відеозапис	2
4.	Криміналістична трасологія.	2
5.	Криміналістична габітологія та одорологія.	2
6.	Криміналістичне дослідження зброї, боєприпасів, вибухівок та слідів їх застосування.	2
Змістовий модуль 2. (Особлива частина)		8
7.	Концептуальні положення криміналістичної тактики та методики.	2
8.	Тактика проведення окремих слідчих дій.	2
9.	Використання спеціальних знань у кримінальному судочинстві. Призначення та проведення судових експертиз.	2
10.	Інформаційно-довідкове забезпечення розкриття і розслідування злочинів. Основи методики розслідування окремих видів злочинів.	2
Разом		20

4.1.2 заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. (Загальна частина)		4
1.	Предмет, система і завдання криміналістики.	1
2.	Методологічні основи криміналістики.	1
3.	Криміналістична габітологія та одорологія.	2
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. (Особлива частина)		2
5.	Тактика проведення окремих слідчих дій.	2
Разом		14

4.2. Теми семінарських (практичних) занять

4.2.1 денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. (Загальна частина)		20
1.	Предмет, система і завдання криміналістики	2
2.	Методологічні основи криміналістики.	4
3.	Криміналістичне дослідження документів, почерку та авторознавство. Криміналістична фотографія та відеозапис	4
4.	Криміналістична трасологія.	4
5.	Криміналістична габітологія та одорологія.	4
6.	Криміналістичне дослідження зброї, боєприпасів, вибухівок та слідів їх застосування.	2
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. (Особлива частина)		14
7.	Концептуальні положення криміналістичної тактики та методики.	4
8.	Тактика проведення окремих слідчих дій.	4
9.	Використання спеціальних знань у кримінальному судочинстві. Призначення та проведення судових експертиз.	2
10.	Інформаційно-довідкове забезпечення розкриття і розслідування злочинів. Основи методики розслідування окремих видів злочинів.	4
Разом		34

4.2.2 заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. (Загальна частина)		2
1.	Криміналістична трасологія.	2
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. (Особлива частина)		2
3.	Використання спеціальних знань у кримінальному судочинстві. Призначення та проведення судових експертиз.	2
Разом		4

4.3. Завдання для самостійної роботи

4.3.1 денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. (Загальна частина)		32
1.	Предмет, система і завдання криміналістики	4
2.	Методологічні основи криміналістики.	6
3.	Криміналістичне дослідження документів, почерку та авторознавство. Криміналістична фотографія та відеозапис	6
4.	Криміналістична трасологія.	4
5.	Криміналістична габітологія та одорологія.	6
6.	Криміналістичне дослідження зброї, боєприпасів, вибухівок та слідів їх застосування.	6
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. (Особлива частина)		34
7.	Концептуальні положення криміналістичної тактики та методики.	8
8.	Тактика проведення окремих слідчих дій.	10
9.	Використання спеціальних знань у кримінальному судочинстві. Призначення та проведення судових експертиз.	8

10.	Інформаційно-довідкове забезпечення розкриття і розслідування злочинів. Основи методики розслідування окремих видів злочинів.	8
	Разом	66

4.3.2 заочна форма навчання

№ з/п		Кількість годин
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. (Загальна частина)		66
1.	Предмет, система і завдання криміналістики	11
2.	Методологічні основи криміналістики.	11
3.	Криміналістичне дослідження документів, почерку та автороззнавство. Криміналістична фотографія та відеозапис	11
4.	Криміналістична трасологія.	11
5.	Криміналістична габітологія та одорологія.	11
6.	Криміналістичне дослідження зброї, боєприпасів, вибухівок та слідів їх застосування.	11
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. (Особлива частина)		44
7.	Концептуальні положення криміналістичної тактики та методики.	11
8.	Тактика проведення окремих слідчих дій.	11
9.	Використання спеціальних знань у кримінальному судочинстві. Призначення та проведення судових експертиз.	11
10.	Інформаційно-довідкове забезпечення розкриття і розслідування злочинів. Основи методики розслідування окремих видів злочинів.	11
	Разом	110

4.5. Індивідуальне навчально-дослідне завдання Не передбачено

4.6. Методи навчання

Під час вивчення дисципліни «Криміналістика» передбачено комплексне використання різноманітних методів організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності студентів та методів стимулювання і мотивації їх навчання, що сприяє розвитку творчих засад особистості майбутнього фахівця, з урахуванням індивідуальних особливостей учасників освітнього процесу.

З метою формування професійних компетентностей широко впроваджуються інноваційні методи навчання. Це – комп'ютерна підтримка освітнього процесу, впровадження інтерактивних методів навчання (робота в малих групах, мозковий штурм, ситуативне моделювання, опрацювання дискусійних питань, кейс-метод, проєктний метод тощо).

За джерелами знань на заняттях використовуються словесні (розповідь, бесіда, лекція) та практичні методи.

За рівнем самостійної розумової діяльності використовуються проблемно-інформаційний, проєктно-пошуковий, дослідницький методи.

Із метою забезпечення максимального засвоєння студентами матеріалу курсу використовуються наступні методи навчання:

- 1) Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності: – словесні (лекція-монолог, лекція-діалог, проблемна-лекція);

- наочні (презентація, демонстрування);
- практичні методи (вправи; практичні завдання, робота із судовою практикою).

2) Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

- метод проблемного викладу матеріалу;
- моделювання життєвих ситуацій;
- мозковий штурм;
- метод опори на життєвий досвід;
- навчальної дискусії.

3) Методи контролю й самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності:

- усного контролю;
- письмового контролю;
- самоконтролю та взаємоконтролю;
- рецензування відповідей.

4.7. Засоби діагностики результатів навчання здобувачів освіти.

Порядок та критерії виставлення балів

Контрольні заходи здійснюються з дотриманням вимог об'єктивності, індивідуального підходу, системності, всебічності.

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є:

- екзамен;
- стандартизовані тести;
- доповіді на практичних заняттях;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах
- розв'язання ситуаційних задач.

Використовуються такі методи контролю (усний, письмовий), які мають сприяти підвищенню мотивації студентів до навчально-пізнавальної діяльності.

Поточний контроль. *Завданням поточного контролю* є перевірка розуміння та засвоєння певної частини навчального матеріалу, рівня сформованості навичок, умінь самостійно опрацювати навчальний матеріал, здатності осмислити зміст теми.

Об'єктами поточного контролю знань студента є систематичність та активність роботи на заняттях; виконання завдань для самостійної роботи. Оцінюванню підлягають:

- виступ з основного питання;
- усна доповідь;
- доповнення, запитання до того, хто відповідає;
- участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття;
- аналіз законодавства та монографічної літератури;
- письмові завдання (тестові, контрольні, творчі роботи тощо);
- самостійне опрацювання тем;
- підготовка тез, конспектів навчальних або наукових текстів;
- систематичність роботи на семінарських заняттях, активність під час обговорення питань.

У разі невиконання завдань поточного контролю студент має право скласти їх індивідуально до останнього практичного заняття.

Критеріями оцінки усних відповідей є:

- повнота розкриття питання;
- логіка викладання, культура мови;
- емоційність та переконаність;
- використання основної та додаткової літератури;
- посилання на норми чинного законодавства;
- аналітичні міркування, уміння робити порівняння, висновки.

Критеріями оцінки письмових завдань є:

- повнота розкриття питання;
- цілісність, системність, логічність, уміння формулювати висновки;
- акуратність оформлення письмової роботи.

Критеріями оцінювання практичних завдань є:

- загальний фактичний та правовий аналіз відносин, викладених у фабулі;
- визначення основного та додаткового джерела правового регулювання;
- загальна остаточна відповідь;
- детальна відповідь;
- теоретичний та практичний рівень правових знань;
- професійні та розумові якості студента.
-

Максимальний бал за виступ з питань певної теми на *семінарському занятті - 5 балів:*

- **5 балів** ставиться, коли здобувач повністю засвоїв теоретичний матеріал, логічно викладає його, пов'язуючи з вивченим раніше, бачить міжпредметні зв'язки, наводить аргументи, робить посилання на літературу. Обов'язковим є ознайомлення з додатковою літературою, її опрацювання і використання під час розкриття питання. Здобувач робить висновки, висловлює гіпотези, дискутує.

- **4 балів** ставиться, коли здобувач засвоїв теоретичний матеріал, вільно викладає його, наводить приклади, однак є незначні проблеми з усвідомленням системних зв'язків, коментарем теоретичного матеріалу. Не завжди дотримується логіки викладу, припускається незначних помилок чи неточностей.

- **3 бали** ставиться здобувачеві, який засвоїв матеріал на рівні переказування, відтворює вивчене не завжди логічно, припускається помилок.

- **2 бали** одержує здобувач, який невпевнено переказує матеріал, не завжди вправно ілюструючи його. Під час відповіді потребує допомоги, допускається помилок.

- **1 бал** одержує здобувач, який має лише приблизне уявлення про питання, що розглядається на занятті, може сказати два-три речення по суті питання, назвати деякі правові документи.

Якщо здобувач жодного разу не відповідав на семінарських заняттях, матиме за відповідний поточний контроль 0 балів.

Здобувач, який не з'являвся на заняття (з поважних причин, підтверджених документально), а отже, не мав *поточних оцінок*, має право повторно пройти поточний контроль під час консультацій. На консультаціях здобувач може

відпрацювати пропущені семінарські заняття, а також ліквідувати заборгованості з інших видів навчальної роботи.

Підсумковий контроль. Завданням підсумкового контролю є перевірка розуміння студентом програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання накопичених знань, уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми навчальної дисципліни тощо.

З дисципліни «Криміналістика» як форму підсумкового контролю передбачено **екзамен**.

Першим етапом семестрового контролю є визначення підсумкової семестрової оцінки як суми підсумкових оцінок, отриманих за результатами засвоєння всіх розділів.

Підсумкова кількість балів з дисципліни (максимум 100 балів) визначається як сума балів поточного контролю (максимум 60 балів), яка сумується до кількості балів, які отримав студент на екзамені (максимум 40 балів).

Усім студентам, які повністю виконали навчальний план і позитивно атестовані з цієї дисципліни (набрали не менше 60 % від 100 балів), сумарний результат семестрового контролю в балах та оцінка за національною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та за шкалою ECTS заноситься у Відомість обліку успішності (форма № Н-5.03), Залікову книжку студента (форма № Н-2.03). Заповнена та оформлена відомість обліку успішності повертається у деканат у визначений термін особисто викладачем.

У випадку отримання менше 60 балів (FX в ECTS) за результатами семестрового контролю, студент обов'язково здійснює перескладання для ліквідації академзаборгованості.

4.8. Перелік програмових питань для самоконтролю:

1. Предмет і система криміналістики.
2. Завдання криміналістики.
3. Місце криміналістики у системі наукових знань.
4. Історія розвитку криміналістики
5. Поняття та загальна характеристика методів криміналістики.
6. Поняття, об'єкти і види криміналістичної ідентифікації
7. Методика ідентифікації та групофікації
8. Криміналістична діагностика
9. Поняття, види та завдання криміналістичного дослідження документів та способи підрублення документів.
10. Криміналістичне дослідження почерку та автороззнавство.
11. Поняття, значення і завдання криміналістичної фотографії.
12. Система, об'єкти, засоби і методи криміналістичної фотографії.
13. Фотозйомка та відеозапис при проведенні слідчих(розшукових) дій
14. Предмет, система і завдання трасології. Механізм утворення слідів та їх класифікація.
15. Дактилоскопія, сліди ніг та взуття людини.
16. Види і механізм утворення слідів зламу і інструментів.

17. Види і механізм утворення слідів транспортних засобів та їх використання для визначення типу і моделі транспортного засобу.
18. Поняття та значення габітології у правоохоронній діяльності та джерела отримання інформації про ознаки зовнішності відомих та невідомих осіб.
19. Загальна характеристика способів, методів та засобів фіксації ознак зовнішності людини.
20. Правила та порядок опису за методом словесного портрету.
21. Поняття одорології, види і властивості слідів запаху.
22. Предмет судової балістики та основні об'єкти балістичних досліджень.
23. Поняття та класифікація ручної вогнепальної зброї.
24. Характеристика слідів пострілу та їх значення в ході розслідування злочину.
25. Поняття та класифікація холодної зброї.
26. Криміналістична тактика: поняття, система, завдання та принципи.
27. Засоби криміналістичної тактики.
28. Слідчі (розшукові) дії, поняття, структура та класифікація.
29. Поняття й види криміналістичних версій та планування розслідування злочинів.
30. Поняття криміналістичної методики, її завдання. Структура окремої криміналістичної методики та криміналістичної характеристики злочину.
31. Поняття, мета та різновиди допиту.
32. Організаційно-підготовчі заходи до проведення допиту та загальна тактика його проведення.
33. Поняття, завдання, різновиди обшуку та загальна тактика його проведення.
34. Тактика пред'явлення для впізнання та проведення слідчого експерименту.
35. Поняття спеціальних знань та форми їх використання в кримінальному судочинстві.
36. Судова експертиза та її види. Система експертних установ в Україні.
37. Підготовка та призначення судових експертиз, поняття та види зразків для порівняльного дослідження.
38. Загальна характеристика експертного дослідження. Оцінка висновку експерта
39. Поняття і значення кримінальної реєстрації, принципи та підстави взяття об'єктів на кримінальний облік.
40. Систематизація та класифікація криміналістичних і оперативних обліків.
41. Основи методики розслідування окремих видів злочинів.
42. Використання допомоги громадськості та засобів масової інформації в боротьбі зі злочинністю.

4.9. Схема нарахування балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота					Екзамен	Сума
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. (Загальна частина)	ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. (Особлива частина)	Контрольна робота	Самостійна робота	Разом		

Теми 1-6	Теми 7-10					
20	20	5	15	60	40	100

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Шкала ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання

5. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

5.1. Рекомендована література

Нормативно-правові акти:

1. Конституція України від 28 червня 1996 року № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
2. Кримінальний процесуальний Кодекс України від 13 квітня 2012 року № 4651-VI. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>
3. Про затвердження Інструкції з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами Національної поліції України в запобіганні кримінальним правопорушенням, їх виявленні та розслідуванні: Наказ МВС України від 07.07.2017 № 575. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0937-17#Text>
4. Про організацію діяльності органів досудового розслідування Національної поліції України : наказ МВС України від 06.07.2017 № 570. Електронний ресурс: URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0918-17#Text>

Основна

1. Белкин Р.С. Курс криминалистики: В 3 т. Т. 1: Общая теория криминалистики; Т. 2: Частные криминалистические теории; Т. 3: Криминалистические средства, приемы и рекомендации. М.: Юристъ, 1997.
2. Криміналістика: підручник / В.Ю. Шепітько, В.О. Коновалова, В.А. Журавель та ін.; за ред. В.Ю. Шепітька. 5-те вид. переробл. і доп. Київ: Ін Юре, 2016. 640 с.
3. Криміналістика : підручник / Р. І. Благута, О. І. Гарасимів, О. М. Дуфенюк та ін.; за заг. ред. Є. В. Пряхіна. 3-тє вид., переробл. та допов. Львів : ЛьвДУВС, 2016. 948 с.

4. Криміналістика: підруч. для студ. вищ. навч. закл. / [К. О. Чаплинський, О. В. Лускатов, І. В. Пиріг, В. М. Плетенець, Ю. А. Чаплинська]. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ; Ліра ЛТД, 2017. 419 с.
5. Криміналістика: підручник / В.В. Пясковський, Ю.М. Чорноус, А.В. Іщенко, О.О. Алексеев та ін. К.: Центр учбової літератури, 2015. 544 с.
6. Лобойко Л. М. Кримінальний процес: [підручник] / Істина, 2014. 432 с.
7. Настільна книга слідчого: Наук.-практ. Видання для слідчих і дізнавачів / Панов М.І., Шепітько В.Ю., Коновалова В.О. та ін. К.: Видавничий дім „Ін Юре“, 2003.
8. Психіатрія і наркологія : підручник / В. Л. Гавенко та ін.; за заг. ред. В. Л. Гавенка, В. С. Бітенського. 2-ге вид., перероб. і доповн. Київ : ВСВ «Медицина», 2015. 512 с.
9. Салтевський М.В. Криміналістика (у сучасному викладі): Підручник. К.: Кондор, 2005. 588 с.

Допоміжна

1. Бідняк Г.С. Використання спеціальних знань на досудовому розслідуванні: навч. пос. / Ганна Сергіївна Бідняк, Ігор Володимирович Пиріг. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2018. 134 с.
2. Взаємодія слідчих та оперативних підрозділів під час досудового розслідування: навч. посібник / Р.І. Благута, М.П. Климчук, В.М. Сакал, М.С. Цуцкірідзе. К.: ТОВ «НВП» «Інтерсервіс», 2014. 340 с.
3. Єфімов М.М. Розслідування кримінальних правопорушень проти громадського порядку та моральності : навч. посібник. 2-е вид., доп. і перероб. / М.М. Єфімов. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2018. 188 с.
4. Іщенко А. В. Теорія і практика криміналістичного забезпечення процесу доказування в розслідуванні злочинів : навч. посіб. / Іщенко А. В., Ієрусалимов І. О., Удовенко Ж. В. К. : Центр учбової літератури, 2007. 156 с..
5. Кобзар О. Ф., Чаплинський К. О. Методика розслідування та попередження кишенькових крадіжок: навчальний посібник. Дніпропетровськ : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2017. 161 с.
6. Литвинчук О.І. Електронні докази. Обшук. Частина 1 / О.І. Литвинчук, М.С. Сорока, І.В. Колесников та ін. Х.:Фактор, 2020. 80 с.
7. Макаренко Є.І. Розшук підозрюваних (звинувачених) у наркобізнесі. Навчальний посібник. Д.: Юридична академія МВС, 2005.148 с.
8. Макаренко Є.І., Тертишник В.М. Розшук і затримання осіб, підозрюваних у наркобізнесі. Навчальний посібник. Д.: Юридична академія МВС, 2003. 124 с.
9. Мацишин В.С. Особливості огляду місця події у справах про фальшивомонетництво, вчинене з використанням комп'ютерної техніки // Криміналістичний вісник: Науково-практичний збірник. К.: ДНДЕКЦ МВС України - НАВСУ. Вип. 1. - С. 173-178.
10. Пиріг І.В. Участь співробітників експертних підрозділів у розслідуванні крадіжок вантажів на залізничному транспорті: навч.-практ. посібник / І. В. Пиріг. Дніпропетровськ : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ ; Ліра ЛТД, 2010. 154 с.
11. Практикум з криміналістики (з конкретними ситуаційними завданнями та алгоритмами їх професійного вирішення): навчально-методичний посібник / К.О.

Чаплинський, Ю.А. Чаплинська, М.М. Єфімов. Д.: Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2016. 80 с.

12. Юхно О. О., Загуменний О. О. Використання сучасних інформаційних технологій працівниками поліції при проведенні негласних слідчих (розшукових) дій: навч. посіб. Видання друге, доп. і перероб. (Серія «Бібліотека слідчого і детектива: проблеми кримінального процесу») Харків : Колегіум, 2020. 116 с.

13. Бідняк Г.С. Теорія і практика використання спеціальних знань при розслідуванні шахрайств: монографія / Г.С. Бідняк. Дніпро: Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2019. 170 с.

14. Вознюк А. А., Щирська В. С. Запобігання організації або утриманню місць для незаконного вживання, виробництва чи виготовлення наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів : монографія / Київ: Освіта України, 2017. 184 с.

15. Єфімов М. М. Методика розслідування кримінальних правопорушень проти моральності: наукові та праксеологічні основи : монографія / Микола Миколайович Єфімов. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2020. 392 с.

16. Журавель В.А. Криміналістичні методики: сучасні наукові концепції: моногр.: Нац. акад. прав. наук України, Ін-т вивч. пробл. злочинності. Харків: Апостіль, 2012. 304 с.

17. Заяць К.Д. Методика розслідування шахрайств: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09 / Харківський нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2020. 196 с.

18. Іваниця А. В. Організація і тактика розслідування вбивств через необережність : монограф. / А. В. Іваниця, М. М. Єфімов. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2017. 148 с.

19. Козаченко О.І. Інститут негласного співробітництва: теорія та практика: монографія. К.: ДП «Розвиток», 2020. 1105 с.

20. Кузьмічов В.С., Пиріг І.В. Використання спеціальних знань при розслідуванні розкрадань вантажів на залізничному транспорті. Монографія. Д.: Дніпр, держ. університет внутрішніх справ, 2008. 200 с.

21. Лазутко В.І., Сервецький І.В., Шеломенцев В.П. Організація і тактика оперативно-технічного документування: Монографія / За ред. Я.Ю. Кондратьєва. К.: НАВСУ, 2000.

22. Організована кримінальне правопорушенняльність в Україні / М.І. Камлик, Б.В. Романюк, В.Д. Сущенко та ін. / За ред. Я.Ю. Кондратьєва. К.: НАВСУ, 1999.

23. Організаційно-правові засади діяльності слідчих підрозділів Національної поліції України : монографія / В. Г. Дрозд, А. В. Пономаренко, С. Є. Абламський, Л. В. Гаврилюк та ін. ; Держ. наук.-досл. ін.-т. Херсон : Видавничий дім «Гельветика», 2020. 352 с.

24. Пиріг І. В. Теоретико-прикладні проблеми експертного забезпечення досудового розслідування : монографія. Дніпропетровськ : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ ; Ліра ЛТД, 2015. 432 с.

25. Теоретичні засади методики розслідування шахрайства, пов'язаного з відчуженням об'єктів нерухомого майна громадян: монографія : монографія / Н. В. Павлова, Д. А. Птушкін, К. О. Чаплинський; Дніпр. державний університет внутрішніх справ. Херсон: Видавничий дім «Гельветика», 2019. 196 с.

26. Федоренко М.С. Методика розслідування перевищення влади або службових повноважень співробітниками правоохоронних органів : дис. канд. юрид. наук: 12.00.09 / Львівський торговельно-економічний інститут. Львів, 2020. 216 с.

27. Чаплинський К.О., Антонюк О.В. Теоретичні засади методики розслідування хуліганства, вчиненого із застосуванням вогнепальної або холодної зброї чи іншого предмета, спеціально пристосованого або заздалегідь заготовленого для нанесення тілесних ушкоджень. Київ :Видавничий дім «Гельветика», 2018. 181 с.

28. Чаплинський К.О., Павлова Н.В., Птушкін Д.А. Теоретичні засади методики розслідування шахрайства, пов'язаного з відчуженням об'єктів нерухомого майна громадян. Київ:Видавничий дім «Гельветика», 2019. 196 с.

29. Черноус Ю. М. Криміналістичне забезпечення розслідування злочинів : монографія. Вінниця : ТОВ «Нілан-ЛТД», 2017. 492 с.

30. Шепітько В. Ю. Криміналістична тактика (системно-структурний аналіз) : Монографія. Х. : Харків юрид., 2007. 432 с.

5.2.

Інформаційні ресурси

(перелік інформаційних ресурсів)

1. *Офіційне інтернет-представництво Президента України*
<https://www.president.gov.ua/>
2. *Портал Верховної Ради України:* www.zakon.rada.gov.ua
3. *Урядовий портал* <https://www.kmu.gov.ua/npasearch?type=acts>
4. *Офіційний сайт Верховного суду України*
<https://supreme.court.gov.ua/supreme/>
5. *Офіційний сайт Міністерства юстиції України* <https://minjust.gov.ua/>
6. *Офіційний сайт Вищої ради правосуддя* <https://hcj.gov.ua/>
7. *Офіційний портал Експертної служби МВС України*
<https://dndekc.mvs.gov.ua/>
8. *Офіційний сайт Національної академії правових наук України*
<http://www.aprnu.kharkiv.org/>
9. *Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського*
<http://www.nbuv.gov.ua/>
10. *Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого* <https://nlu.org.ua/>
11. *Національна бібліотека України імені Лесі Українки* <https://lukl.kyiv.ua/>
12. *Офіційний сайт ЦДПУ ім. В. Винниченка* <https://www.cuspu.edu.ua/ua/>

6. ПОЛІТИКА ЩОДО АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Політика щодо академічної доброчесності формується на основі дотримання принципів академічної доброчесності відповідно до Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про авторське право і суміжні права», «Про видавничу справу», з урахуванням норм Положення «Про академічну свободу та академічну доброчесність в Центральнотрадянському державному педагогічному університеті імені Володимира Винниченка» (затверджене Вченою радою, протокол №2 від 30.09.2019; №10 від 07.02.2022).